

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
Kiadóhivatal:
Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhöz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
Nyilttér minden sor 10 kr.

Nyelvünk és fajunk.

Irta: Osváth Kálmán.

II.

En a magyar nemzetnek kiváltképen két osztályát tartom a haza elismerésére méltónak: egyiket, a mely földét, másikat, mely irodalmát műveli; mert amaz a természeti hazát, ez a nyelvet s vele a nemzetet tartja meg; amaz anyagi, ez szellemi eszközeit gyűjtögeti egy, a jelenből kifejthető jobb jövőnek. A mely népfajnak saját hazája, kimivelt nyelve s fejlődött irodalma van, csak annak van nemzeti léte, jelentősége. Igen, ilyen népnek — még ha a politikai formák azt elismerni nem akarják is — az emberiség történetében valódi szerepe van, — sehonnainak, más nyelvet beszélőnek nincs! — A föld, melyet valamely nép lakik, a test, ennek lelke a nyelv, mely átzeni a határokat és fenntartja a társadalom benső életét. E lelket erősíteni, e nyelvet védeni szent kötelessége jövőnk ügyét szíven viselő minden honfinak. Mert igazság az, hogy „lélek az, a mi megelevenít.“ Igen, azon nyolcz millió magyar, mely magyar földet szánt, magyarul beszél és imádkozik, magyarul neveli gyermekét s kebeléből jó gazdákat, munkás honpolgárokat bocsát ki; meg az a 300—400 író, kik nemzetök szeretetétől indítva többnyire szűken és nélkülözve, sokszor félreértés, ritkán elismerés, nem egyszer üldözés és megvetetés között is édes anyai nyelvök s a hazai szellemű és szabású tudományosság terjesztésén, az ősi erkölcsök és jellem fenntartásán s nemesítésén dolgoznak ezek. — ezek lesznek a magyar nemzet jövődjének új megalapítói.

Mindenekelőtt az írónak nemes hivatásuk fontosságától áthatva kell lenniök, az írói készületet nem utolsó vagy lényegtelen dolognak, az irodalmat a legmegtisztelőbb munkatérnek, a közönséget nem kiskoru, de bizonyos izléssel és jogos igényekkel bíró és a nemzet egyik tiszteletérdemlőbb osztályának tekinteni.

Tanulni kell tehát a klasszikai irodalom lángelméinek műremekeit, amaz írókat, kik, mint a nagy folyamok száz patak vizét, egy-egy korszaknak sőt több nemzedéknek gondolkodásmódját egész egyetemességében tejezik ki, ugyanarra, hogy néhányban magát a nemzetet megismerhetjük, az idők

felfogásába magunkat egészen belátalálhatjuk; tanulni továbbá az angol, francia és német nemzet jeles íróit, mert a közepesekben, kiknek száma légió s kik amazoknak csak időtlen visszhangjai, nincsen nyereség; mindenek fölött pedig hazai irodalmunk örök diességű alapítóinak műveit: Kazinczy és Róvai, Berzsenyi és Csokonay, a Kisfaludyak és Kölcsey s több más jeleseiket. Ezek azon források, honnan mai irodalmi életünk kezdetét vette, honnan a magyar szellem diadalmas folyamata kiindult s nemzeti életünk századokig hervasásban volt mezőit mai napig élető nedvvel öntözgeti. Ezeknek élettörténete, követett irányuk s munkájuk sikere mutatja meg az utat, melyen haladnunk kell; ezek adják kezünkbe az eszközöket, melyekkel magunkon segíthetünk, ezek mutatják kristály tisztaságában és határozottan a magyar írói kötelességet és adnak minékünk példát oly kitartó lelkesedésre, diesső önelszánásra s nemes szellemi harcokra, miök a mint a múlt század végén csaknem sirjából költötték fel a magyart, úgy a mostaninak zivatarai között is a leghatalmasabb szolgálatot tehetik, kell tenniök nemzetünk önfenn-tartási nagy munkájában.

Az írónak meg kell gondolniök, hogy a külföldieskedő, a hanyag honfi és honleány mind azzal búvik ki irodalompartolási kötelessége alól, hogy a magyar lapok és könyvek vízenyösek, kevés gonddal írtak, tartalom- és külszépesség-nélküliek. Ezt meg amazz olvassuk, mert ok jól irnak, de a többitől Isten mentsen, — így szólnak. Való, hogy ez csak kifogás, de le kell őket szoritani a bitortól térről s tartalom és alak tekintetében a külföldi írók műveivel versenyezhető könyvet kell alkotni és ekkép mindenkit erkölcsileg kényszeríteni vagy aláreza letetésére s irodalmunk pártolására vagy szégyenletes tettének bevallására. Mert kétségkívül vannak számosan, kik magyartalan nevelés és lelköknek a jobb és szebb vagy tán idegen utáni vágyánál fogva jártatnak német és francia lapokat, olvasnak idegen könyveket.

De a közönségnek is van teendője, mindenek felett pedig a nagyobb birtokos osztálynak. Ezek közül sokaknál láthatni angol, francia és német könyvet meg hirlapot, hol magyart vagy általában nem, vagy visszas arányban. Ez irodalmi tekintetben rossz jel, s mint tény, honfiak és honleányok által egyáltalán nem igazolható egyébbel, mint a

mint tenebb emlitém, az emberi léleknek szebbre, jobbra vágyódási hajlamával. És a lélek ezen nemes élvizsüségének ellene dolgozni, vagy azt csupa hazafiságból kevésbé széppel beelégíteni akarni nem szabad, nem is lehet. És a mikor ily okok adnak tulnyomóságot — még a mai válságos időkben is — idegen hirlapok- és könyveknek, nem hibáztat-ható, kivált ha egy-két magyar lap és jobb könyv is megakad az illetők asztalán. De már az, hogy valaki merő külföldieskedésből szerezzé és olvassa meg, láttatni vágyván, hogy ő műveltebb mint mások, — azaz hogy rosszabbul beszél, ír és ért angolul és francziául, mint az angol és francia, de magyarul is rosszabbul, mint a kevésbé művelt magyar, tehát egyikkel sem tartja meg a verseny-terét, — ez neveléséges gyöngeség, sőt haza elleni véték. A francia és angol nemzet nem szorult sem pénzünkre, sem erkölcsi pártolásunkat nem kéri, a hazai irodalom ellenben eszenkedik érte s kevés egyesek nagylelkűségéből és a közép-osztály igazán magasztalando áldozatkészségéből tengeti árva életét. Az angol és francia író műveiről 50,000, 100,000 frankot kap, miniszterre lesz, beesületrendjeleket nyer, dús vagyona tesz szert, míg a magyar — a legjobb is — ritkán bírja fenntartani elméje keresményéből családját, a többi pedig az imént említettekől mind nem jutott neki osztályrésze! Azonban akár a tudomány és magasb szellemi élvek szomja, akár csak pusztá majmolás oka ama jelen-ségnek, mindenesetre csak akkor méltányolható vagy legalább nézhető el, ha az ilyenek előtt a hazai irodalom termékei is ismeretesek, habár által-lok a külföldiekkel távolról sem versenyezhetőnek találtatnak, mit én nem hiszek. A ki Kisfaludy Sándor dalait és regéit, Berzsenyi magasztos zen-gésű ódáit, Csokonait, Kölcseyt, Vörösmartyt, Pe-tófit, Arany János és Tompát stb. olvasta, és azt mondja, hogy nem szerette, — bocsáttassék meg nekem ez egy keményebb kifejezés, — vagy magát a költői szépet nem ismeri, vagy szívet és veséjét nem magyar vér melegíti. Magyar lelki alkatu embernek lehetetlen ez írók műveit nem szeretni, mert az ő lantjokon a nemzeti geniusz — hol vigan, hol busan — de legszebben zengette a nemzet ezeréves belső életének változásait, titkos érzelmeit és bánatát, vágyait és lelki harczeit, két-ségbesését és illetett lelkesültségét, sőt magát az örök szépet és jót is.

TÁROZA.

Intés.

Ifjuságod tündérkertjét
Járod még ma boldogan;
Hajh, de alig tekintesz szét,
A varázskert oda van.
Fehér hajjal, sötét szívevel
Állsz a hideg sir előtt
És a hová csak virágért
Jártál eddig: nyugalmáért
Óhajtod a temetőt.

Éltél-e már? Szeretted-e?
Az idő nem kérdi meg,
Akárhogyan fukarkodtál,
Etrabolja kincsédet.
Mondhatod, hogy a jövőre
Biztad boldogságodat —
Száll az idő sebes szárnyon
S míg merengsz az eltűnt álmon . . .
Már fölötted elhaladt.

Mit törődöl hát a múlttal,
Mit bajlódsz a jövőn?
Élj vigan a pillanatnak,
Mit sorosd nyújt kedvezőn.
Legalább ha hajótörten
Útsz a sivatár partokon,
Emlékeid bűvös szárnya
Etröpít a tündértápra,
A hol bolygál egykoron.

A jó tanács.

Irta: Richard O'Monroy.

(Színhely a boulognei erdő. Boissonfort marquis és Parabére kapitány sétakoészítést tesznek. — Az elegáns kocsis ablaka nyitva van; Parabére gyakran kihajol az ablakon, hogy a fel-alá rohanó fogatokban ülő hölgyeket feltűnő élenkséggel üdvözölje.)

Marquis: Ah, kedvesem, ön úgy látszik ismeri egész Párist. Valóban lehetetlen önnel okos szót váltani, minden perczen köszöngtet valakinek.

Kapitány: Ugyan kedves marquis, hisz én 15 év óta élek e kedves, bájoló társaságban.

Marquis: Felezzük meg, ha nincs ellenére.

Kapitány: Mily udvariatlan ön? Le akar valamit alkudni? Tehát tizenöt éve élek e társaságban, a hol csekély kivétellel csupa barátót látok. Ezek a fogatok itt megannyi emléklap ifjuságomból, mind eszembe juttatnak valamit szép múltamból, mely egyben-másban tegnapi keletű.

Marquis: (nevetve) Miért nem holnap? Ön igazán javíthatlan.

Kapitány: (kiköszön az ablakon.)
Marquis: (elszörnyedve) Már megint? Ki volt ez?

Kapitány: Leontine Lenoir, oly hölgy, a ki ez akácfasorban a legkedvesebben tudja elmondani a jó reggelt. Köszönése sokat, nagyon sokat jelent. Egyszerre meglepetést és örömet árul el, azok a kedves szempillantások pedig mintha mondanák: Ah, ön az kedvesem, igen örülök, hogy önt látatom. Mikor jön el, hogy kezemet megszorítsa stb. stb.

Marquis: És ön mindezt egy köszöntésből ki tudja olvasni?

Kapitány: Oh még ennél is többet. Az csak onnan van, hogy a nőket alaposan és nagy ko-

mollysággal tanulmányoztam. Mindenesetre ez a legérdekesebb, mindig új és a legmeglepőbb eredményekre vezető tanulmányozás!

Marquis: Ugy látszik, ön sohasem csalódott.

Kapitány: Olykor-olykor igen. Higgye meg marquis, sokkal több a jó, mint a rossz asszony, s a legtöbben jobbak hirtüknél. Saperlot! E kocsiban itt olyan hölgy ül, a kit nincs szerenésém ismerni. Oh mily szép teremtés!

Marquis: Ez madame Farwel, annak a híres válópörnek egyik alakja. Nőnek távoli rokona.

Kapitány: Fogadja szerenésékivánatomat; rendkívül bájós teremtés.

Marquis: Mi nem érintkezünk e hölgygyel. Kalandjai miatt sokat beszélnek róla. Tipusa a szép barna nőnek. Egő szemek, alabástrom bőr, merész nyak, szóval olyan nő, a ki ház körül van legkevésbé otthon. Kapitány, intenek önnek.

Kapitány: Ah, Laura, jó reggelt kedves gyermekem.

Marquis: Már két óra óta egyre köszöngtet. Nem hiszi, hogy ideje volna hazatérniük?

Kapitány: Természetesen, menjünk hát haza. Nagyon meg vagyok elégedve. Ma igen szép korzónk volt.

Marquis: (a kocsishoz) Jean, hajts a klubba. (A kocsis egy néptelen mellékutra tér.)

Marquis: Igy ni! Most már egy kissé nyugodtabbak leszünk. Mondja csak édesem, önt ez az élet még nem fárasztotta ki?

Kapitány: Nyiltan beszéljek? Megvallom tehát, mig szép szemek keresztüztüében állok, nem, de ha egyedül maradok, akkor szomorú gondolatok vesznek rajtam erőt. Látja ilyen pillanatban, midőn az estszürkületben hazafelé tartok és a kocsis egyhangú zörgése bántja fületem, látja kedves marquis, ilyenkor elhagyottanak érzem magam és akaratom ellenére is nagy szomorúság fog el.

Fényes ünnepély.

Edes a teljesített kötelesség érzete, de édebb és lélekemelőbb ama tudat, hogy érdemeink nem maradnak elismerés nélkül s nincs magasabb látvány, mint az érdemekben gazdag férfiak kitüntetése. Van az ily nyilvános tüntetésben valami megnyugtató sejtelen, mely azt sugja nekünk, hogy az erény, a becsületes munka és a teljesített kötelesség, nem röpké ideális fogalom, hanem ama háromszoros granitalap, melyen az ember méltósága a család erkölcsi és az állam hatalma nyugszik.

Ilyen s ehhez hasonló érzéssel néztük e hó 8-án Berzeiczky Tivadar kir. tanácsosnak és megyénk érdemekben megöszült tanfelügyelőjének megérdemelt kitüntetését, midőn a megyeház nagy termében Mattyassovszky Tamás megyénk főispánja az ünnepeltnek mellére tűzte fel a vaskorona-rendet.

A terem zsúfolásig telt meg. Ott volt a megye színe java. Pont feltűntekkor jelent meg megyénk főispánja és alispánja az összes megyei tisztviselővel, s a főispán ő méltósága következő remek beszédet intézett az ünnepeltnek:

Nagyságos királyi tanácsos ur!

Tisztelegve szeretett kedves barátom,

A boldogság, melyet e világon élvezhetünk, sokkal kevésbé függ attól, miként viselik magukat irányunkban mások mint inkább attól, mint járunk el mi magunk mások irányában. Az, ki minden kötelességeit híven teljesíti, ha iránta az egész világ igazságtalan lenne is, mindig boldognak fogja érezni magát annál, ki iránt mindenki méltányos, de ki magát túlbecsüli, vagy kit szeretet környez, de ki szeretni képtelen.

Ha halhatatlan b. Eötvös Józsefünknek az emberi életnek, nála megszokott mély megfigyeléséből merített ezen gyönyörű mondása igaz, a mint hogy erős meggyőződés szerint bizonyára is, akkor: neked kedves barátom ez ünnepélyes pillanatban rendkívül boldognak kell érezned magad! Mert hiszen boldoggá kell, hogy tegyen, a tett és érdemekben dús multadra vetett visszapillantásból jogosan meríthető azon megnyugtató tudatod: hogy zsenge ifjúságod óta, egy hosszú — pedig nem is rózsás — életpályán át, ennek minden phasisában, sohasem lankadó buzgósággal, páratlan önfeláldozó becsületességgel, híven és sikeresen teljesítetted emberi és honpolgári kötelességeidet.

Kell, hogy fokozza a boldogságodat pályatársaid, barátid és tisztelőidnek irántad érzett s az ily rendkívül szép számmal és díszben való itteni megjelenésük által is oly lélekemelőleg tanúsított őszinte meleg elismerés: s végül kell, hogy a legmagasabbra hatványozza azt, a neked, a közpályán különösen pedig a tanügy terén szerzett elévülhetlen érdemeid méltó elismerését, a világnak legigazságosabb, mert legalkotmányosabb fejedelme: O császári és apostoli királyi Felsője, imádott koronás királyunk igazságszeretete és legmagasabb kegyelméből osztályrészt jutott azon magas kitüntetés, melynek díszes jelvényét — ebbeli megtisztelő megbízatásomhoz képest — ezenel nemesen buzgó, érdemes kebledre tűzhetni szerencsésnek érzem magamat; s a midőn ezt — indokolt örömedet veled együtt átérve — teszem, egyuttal azon szívem legmélyéből fakadó buzgó fohással fordulok az egek mindenható Urához: hogy téged jól kiérdemelt boldogságodnak háborítatlan élvezetében, testi s lelki teljes egészségben, hazánk javára, megyénk díszeré, kiváló tulajdonságokban tündöklő nemes családod boldogítására s

Marquis (szeliden): S ily alkalommal soha sem hozta önt össze a sors egy-egy rózsás arcú, lármás gyermekesoporttal, mely a tarka lampionok fényénél vidáman szökdecselve indul haza?

Kapitány (mélázva): Persze, persze, a gyermekek igen kedvesek.

Marquis (élénken): S ilyenkor sohasem gondolt még arra, hogy mit agglegény, micsoda haszontalan, céltalan életet folytató? Nem találja kiállhatatlannak üres szobáját? Istenemre, a nő sokkal kecsesebb személyiség, mint gondolná!

Kapitány (még jobban elmélyedve): Természetesen, önnök igaza van. Gyakran gondoltam már erre, különösen ilyen pillanatokban...

Marquis (örömmel): Hála Istennek; tehát kedves barátom, hallgasson az öregebb tanácsára; nem mindig lehet a tilosban vadászni. Eljön az az idő, mikor azt fogják találni, hogy ön nem olyan mulatságos ember többé!

Kapitány: Szóval ön azt tanácsolja, nősüljek meg.

Marquis: Eltalálta! Most harminczöt éves kedves kapitány, tehát 20—25 éves leányt nőül vehetne, a nélkül, hogy a korkülönbség veszélyétől tartani kellene.

Kapitány: Jó, de akkor vissza kell térnem a szalonokba és én az önnök szalonhölgyeit már nagyon is ösmerem! Szabad kérnem másféle hölgyeket, kedves marquis?

Marquis: Milyen vakság! Hányszor keresztültment azokon a szalonokon és mégse találkozott amaz ifjú bajtól s egészségtől viruló leányokkal, a kikből oly kitünő anyák és feleségek válnak. Parabére! kedves kapitány, kövesse tanácsomat, nősüljön meg! Adjon anyát leendő gyermekeinek.

Kapitány (hevesen): Az egre marquis, az ön eszméje egészen felvillanyoz, úgy látszik, igaza is van. Igen, házassítson meg, de kivel?

mindnyájunknak őszinte öröme még sokáig, de igen sokáig éltesen!

Erre a feldiszipított férfiu a meghatottságtól reszkető hangon s könnyes szemekkel válaszolt és megköszönvén a megjelentek őszinte szeretetét, kérte, hogy még továbbra is tartsák meg kedves emlékeztükben és szeretetükben, melyet eddig birni boldognak érezte magát.

Ezzel a díszes ünnepély véget ért.

Külfélék.

Iskolai elnökök. A berzeiczeyi állami iskola gondnokságához elnökké Berzeiczey Tivadar kir. tanácsos, a berettői iskolához, pedig Keizer Bertalan földbirtokos nevezetett ki.

Felolvasások a Szechenyi-körben. Jól esik konstatálnunk, hogy városunk intelligens közönsége az eddig tartott felolvasások mindegyikén szép számmal jelent meg s fényesen meg van ezáfolva azok állítása, kik ezen közönséget olyannak festették, mely idegenkedik minden komolyabb és nemesebb élvezettől. E hó 7-én is igen szép számú hallgatóság jelenlétében tartotta meg Albert József „A magyarok eredete” című, nagy gondnal és szakavatottsággal kidolgozott értekezését, mely általános figyelmet és érdeklődést keltett. Horváth Ödön szavalt s oly kitünő hang felett disponált, hogy Endrődy tragikai színezetű költeményét eleitől végig a megkívánt fokozatos hévvel s legnagyobb bravourral szavalta el.

A „kassai daleylet” f. évi szeptember hó 27-ikén tartott közgyűlésében az egylet közül szerzett érdemeért Hörk József, eperjesi daleylet elnökét egyhangulag dísztagjává választotta, s neki az igen csinosan, finom ízléssel kiállított oklevelet f. évi október hó 23-án megis küldötte, mit nevezett egy novemb. 4-kéről kelt levelében hálas szívvel köszönt meg. Az eperjesi daleylet választmánya f. hó 6-án tartott ülésében buzgó s általános szeretettel elnököknek ezen kitüntetését jegyzőkönyvileg örököltette meg.

Műkedvelői előadás. Már-már aggódni kezdtünk, hogy a műkedvelői előadások — részvevők hiányában — teljesen meg fognak szűnni s ebbeli téves nézetünket némiképen támogatta azon körülmény, hogy a Szechenyi-kör színiügyi választmánya az új szeziónban még nem volt képes egy műkedvelői előadást sem rendezni. Örvendünk, hogy esalódtunk. Városunkban van elég műkedvelő erő, csak tudni kell azt összehozni. Alkalmunk volt az e hó 8-ikán megtartott előadáson, melyen Berezik Árpád „Jótekonyczékra” című vígjátéka került színre, új, sokat ígérő erővel megismerkednünk s meggyőződöttünk arról, hogy ugyanazon urak és hölgyek, kik már első fellépésükkel megnyerték a közönség tetszését, jövőre is közreműködnek majd minden alkalomkor, midőn nemes és jótekonyczéről lesz szó. A szereplők közül első sorban említendő Horváth Ödön né ő nagysága (Döméné) és férje Horváth Ödön (Adorján), kiknek ügyes, egyöntetű és a műkedvelői színvonalon felülemelkedő játékaiban közönségünk már más alkalommal is gyönyörködött. Meglepte a közönséget Dessewffy Etelka úrhölgy (Kistelekyné) eleven, fürgé, pattogó játékaival, tisztán csengő magyaros zamatú kiejtésével, — sokat érő tehetség. Igen kedves volt Szinassy Gizella (Hontyné), ki nehéz szerepét nagyon ügyesen oldotta meg; jövőre a „fiatal” nők szerepében talán még jobban érvényesítheti magát. Glas

Marquis (elgondolkozva): Hm... mindenestre volna valakim, akit önnök jó szívvél ajánlhatnék, de először bizonyosságot kívánok szerezni afelől, hogy kigyogyult-e régi hibáiból!

Kapitány: Esküszöm, igen. Végigjártottam az örökszido szerepét a szerelem birodalmában, örege ur vagyok már, aki vendéglőben eszik s hotelekben hál...

Marquis: Igazán nem tudom folytassam-e, mert... ne vegye rossz néven kedves kapitány, de ön javíthatatlan Don Juan hírében áll.

Kapitány: Mondom önnök, hogy szilárdul elhatároztam, ennek az életmódnak véget vetni.

Marquis: Komolyan beszél?

Kapitány: A lehető legkomolyabban.

Marquis: Hallja tehát kedves kapitány, nekem van egy cousineom...

Kapitány (élénken): Madame Farwell!

Marquis: Ha ön megint ostobaságokon törí fejét, akkor legjobb lesz tervemről nem is szólnani.

Kapitány: Bocsásson meg és beszéljen tovább.

Marquis: Van egy cousine-om, huszonkét éves, hozományja 700.000 frank s kilátása van még ez összeg kétszerezésére. Atyja nincs, anyjának leglegforróbb óhajta leányát férjhez adni. Atyja a császárság idejében főnök volt, a leány nem tökéletes szépség ugyan, de igen kedves teremtés! A család előkelő, összeköttetései kiterjedtek. Megvalom, sokszor gondoltam önre, hanem igazán mondom, félek... tudja, a kis cousine sorsát szívelem viselem és nem szeretnék szerencsétlenségének oka lenni. Ön ért engem kedves kapitány?

Kapitány: Tökéletesen. Após nincs? nagyon esalogató. 700.000 frank teljes tisztelet a hozományának!

Marquis: Még egyet, mielőtt tovább beszél-nék ez ügyről. Ha ön ma este bizalmasan el nem panasolta volna a baját s szomorú elhagyottsá-

Anna úrhölgy (Sarolta) mint kezdő, elismerést érdemel mint olyan, ki szerepét mindvégig fennakadás nélkül játszta el. Csak bátran előre! Kitünő erőnek bizonyultak be Kovácsy Mariska és Haitseh Ilka úrhölgyek. Valóban oly biztos otthonossággal és könnyedséggel játszottak, hogy jövőre nem volna szabad elmaradniok egy műkedvelői szineloadásból sem. Az urak közül, mint új erők Albert József (Putnoky), Rátvay Gyula (Kistelky) és Hódy István (Elek) teljesen megféleltek szerepöknek s véleményünk az, hogy figyelemre méltó határozott színészi tehetségükkel teljesen helyt állandnak a nehezebb szerepekben is, s örvendünk, hogy alkalmunk volt őket e téren is oly előnyösen megismerni.

Csóka Sándor Eperjesre jön. Minthogy Kassán folyton üres ház előtt játszik, Csóka Sándor színtársulata a jövő hóban néhány előadást szándékozik tartani Eperjesen, anélkül azonban, hogy ezáltal kassai működése fennakadást szenvedne. Az eperjesi közönség mindenestre örömmel pártolná ezen vállalkozását. Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el kassai lapársainknak eszükbe juttatni ama heves és indokolatlan támadásukat, melylyel az eperjesi közönséget állítólagos színügypártolás hiányával vádolták. Nos Kassán ugyanaz a színtársulat — még pedig jó színtársulat — játszik, mely Eperjesen játszott, hol van tehát a kassaiak híres pártolása? Miért hallgatnak kassai lapársaink közönségük közönyével szemben?

Az „Eperjesi daleylet” f. évi november hó 28-án a „Fekete sas” nagytermében fele részben a városi „Szegények alapja” javára tánccezal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez. Ajánljuk a t. közönség becses figyelmébe e szépek ígérkező dalestélyt, melynek változatos programja folytán a tánc sikere is bizonyos. Belepti jegyek előlegesen válthatók: Zavatzky Szilárd helybeli kereskedő urnál, Wieland és Schröpfer urak czukrászdájában, és az előadás napján este a pénztárnál. Az egylet pártoló tagjai ingyen bemenettel bírnak. A nem pártoló tagok részére személyjegy 1 frt, családjegy 3 személyre 2 frt, 5 személyre 3 frt. Felülfizetések a jótekonyczél iránti tekintetből közönséggel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este pont 8 órakor. Programmá este a pénztárnál lesz kapható. A meghívók kívánatra előmu-tatandók, melyekre nézve a választmány felkéri mindazokat, kik a meghívásra igényt tartanak, de elnézés folytán az el nem jut hozzájuk, ebbeli megkeresésükkel egész bizalommal a rendező bizottsághoz fordulni.

Iskolaügyünk. A közoktatásügyi miniszterium a községi állami iskolákba szükségelt felszerelésekre 77 frt 50 krt, a berettői állami iskola kiépítésére pedig 1200 frtot utalványozott. Kotradov Mihály eperjesi egyházmegyei kanonok, a psztrinai gk. iskola javára lett 50 frtos alapítványát 250 frtra emelte. — A vallás és közoktatásügyi miniszterium az eperjesi orth., a keezer-pekleni és lemesi izr. iskoláknak 150—150 frtot, Lieb Imre berzeiczeyi tanítónak pedig 25 frtnyi államségélyt engedélyezett.

Egészségügy és népesedés. Gyógykezeltetett a városi és járási orvosok által október hóban 448 járó és 230 fekvő ember, összesen 678 egyén. Született Eperjesen 24 gyermek, meghalt 20. Bártfán született 18, meghalt 16; K.-Szében született 4, meghalt 3, született összesen 46, meghalt 39 és így a születési többlet 6 egyén.

gát, eszembe se jutott volna ily javaslatot tenni, vagy hasonló jó tanácsot szolgáltatni önnök. De ön ma azt fogadta nekem: „Belefáradtam a nevetésbe, komoly ember fogok lenni.” En hittem önnök s csak ekkor boesátkoztam tervem közlésébe.

Kapitány: Ön a legdicsebb jó barát! Igen meg fogok nősülni és új életet kezdek. Mikor mutat be? Legokosabb lesz, ha rögtön oda hajtatunk a menyasszonyom háza elé. Még ma udvarolni kezdek neki, holnap már az első bokkrétát küldöm.

Marquis: Lassan lassan fiatal barátom! Ugyan csak neki tüzesedett. Oly gyorsan nem megy az olyasmi. Ön megfontolta a dolgot, a házasság nem olyan, mint egy huszár attacke.

Kapitány: Megfontolni? Okoskodik? Kinek az? Elhatározással már készen vagyok. A többi felesleges. Ön ajánl nekem egy hölgyet, ki önnök rokona, ez tökéletesen elég, menjünk a mamához!

Marquis: Ezer menykö! Kapitány ön még azt se tudja, szöke-e, vagy barna?

Kapitány: Egy okkal több, hogy mennél hamarabb meglássam.

Marquis: Jól van. Tehát önnök ez szilárd elhatározása. Akkor komolyan beszéljünk a dologról. Mit szólna pl. a szombati találkozáshoz?

Kapitány: Semmi akadály kedves barátom és jöltevőm!

Marquis: Bravó! Tehát hallgasson reám! Szombaton madame de Boissonfort talán a képesarnokba kísérhetné a kisasszonyt, mondjuk délután 3 órakor.

Kapitány: Három órakor? Nagyszerű!

Marquis: Ön „véletlenül” ott lesz, épen oly véletlenül köszönni fog feleségemnek, aztán azon ürügy alatt, hogy az utóbbi 15 esztendőben művészi tanulmányokkal foglalkozott, a hölgyeknek cíceroneul ajánlkozni.

Adókiivetés. Az egyenes adóknak 1886-ik évre vonatkozó kiivetése iránt a megyei adófelügyelő e napokban intézkedett s rendeletet bocsátott ki a 3 város polgármestereihez, a nagy községek előljáróságaihoz és a körjegyzőkhöz, hogy az összeírás és kiivetési munkálatokat a kiszabott törvényes határidőkben annál fontosabban fejezzék és fizessék be, mert különben ellenük s törvény teljes szigorja fog alkalmaztatni.

Figyelmeztetés. Az eperjesi kapitányi hivatal ismételve figyelmezteti mindazon 1886-ik évben született hadköteleseket, kik még ujnezőösszeírásnál nem jelentkeztek, miszerint ezen célból azonnal jelentkezzenek. Ilyen hadköteleseket — távollétük esetén — kötelesek a helyben lakó szülők vagy bármely rokonok bejelenteni.

Idegen hadkötelesek. A f. hó 6-án megtartott összeírásnál a városi kapitányságnál összesen 14 idegen hadkötelest jelentkezett, kik majdnem mindnyájan evangélikus collegiumi tanulók.

Nyilvános köszönet. Dr. Chyzer Kornél úr, Zemplén megye főorvosa, szíves volt az „Eperjesi Széchenyi-kör” könyvtárát következő saját műveivel garapítani: Les eaux minérales de la Hongrie; Magyarország gyógyhelyei és ásványvizei; Utí levelek 1883 nyarán a berlini egészségügyi kiállításról s több világfürdőből; Ujabb adatok Zemplénmegye bogárfaunájához; Orvosügy a községekben. Adományáért fogadja köszönetemet a Széchenyi kör nevében. Eperjesen 1885-ik évi nov. 12-én. Tuhirszky Károly t. könyvtárnok.

A helybeli jogakadémia és a városi színház-alap javára 1885. november 8-án rendezett műkedvelői szineloadás anyagi tekintetben is igen jól sikerültnek mondható. Az összes bevétel a jegyek elárulásából: 297 frt 20 kr. A jogakadémia javára tett felülfizetések: dr. Breyer Adolf 3 frt. N. N. 2 frt. dr. Horváth Ödön 2 frt. Szabó Ede 40 kr. Tóth Elek 40 kr. N. N. 20 kr. és X—y 10 kr. összesen 8 frt 10 kr. Összes kiadás volt 79 frt 20 kr. A tiszta jövedelem tehát 218 frt, mely összeg egyenlő részben oszlik meg a helyb. jogakadémia, és a városi színház-alap között, és e célra az illető pénztárnak már be is lettszolgáltatva. — E helyen is forró köszönetet kell mondanunk az igen tisztelt közreműködő hölgyeknek és úrnaknak, kiknek szíveségét a helyb. ág. ev. ker. collegium előljárósága külön-külön kiállítandó elismerő iratban szándékozik majd megköszönni. Hála köszönet illeti meg a fent említett felüladakozókat, s ezek mellett Kösch Árpád urat, kinek nyomdaja a szükséges nyomtatványokat a jótékony célra való tekintetből tetemesen leszállított áron állította ki. Azonban köszönetet mondunk Thrór Gyula kereskedő úrnak is, ki a jegyek előleges elárúsítása körül oly igen nagy buzgósággal és fáradással szíveskedett eljárni. Azok sorából végre, kiknek köszönettel tartozunk, nem szabad kifelejtünk dr. Szlávik Mátyás ügyelő-, és Szalay Károly sugó úrakat, kik szintén nagy mértékben hozzájárultak az előadás szellemi sikerében. dr. Horváth Ödön.

A megyei jótékony nőegylet ma délután 3 órakor tartja évi közgyűlését, melyen többek között az elnöki tisztségnek választás útján betöltése is napirenden lesz. A bizalom, az egyet körül nagy érdemeket szerzett fáradhatlan buzgalmu Kubinyi-Csupka Zsófia úrnőben, a jelenlegi alelnökben pontosul össze. Gratulálunk az egyletnek.

Kimutatás az eperjesi m. kir. postahivatal f. évi október havi levél és kocsipostai küldemény

Kapitány: Művészeti tanulmányok! Fölséges őzme! Mily messze van még az a szombat! Es hol lesz a rendez vos?

Marquis: Plato szobra előtt.

Kapitány: Plato; ez épen nekem való!

Marquis: Tehát még egyszer összegezzük a tárgyalás eredményét: szombat délután, 3 órakor Plato szobra előtt a kepesarnokban...

Kapitány: (közbeveg) Ah... Mégint itt van madame Farwell!

Marquis: Erről most szó sincs; tehát szombaton...

Kapitány: (az ablakon kidugja fejét) Mily termély vállak! És ez az ön cousineja?

Marquis: (gépíleg) ... A kepesarnokban.

Kapitány: Barátom, jöltevöm. Ez a nő örüllté tett. Önnek be kell engem mutatnia. Mondja meg Jeannak, hogy e bájos teremést utól kell érniük.

Marquis: Ez már sok! Kapitány ur!

Kapitány: (az ablaknál) Elragadó, e nyak, e szemek! Nézze meg kedves marquis.

Marquis (nagyon komolyan): Uram! Egy óra óta házasságról beszélünk, ismétlem, komoly házasságról, jóra való fiatal leányról, a kivel önnek legközelebb találkoznia kellene. Minden rendben volt s most az első csinos arez láttára megfélekedezik ígérteréről? És ön még azt állítja, hogy meguta az ilyen életet? Meg kell vallani...

Kapitány: (egészen kihajol az ablakon) Nagyszerű, pompás nő! Oh csak utolérnök! Lázbán vagyok... mintha egyre távolabb jutnánk tőle!!

Marquis (nemes lemondással): Kapitány ur, ön menthetlen (Kinyitja az ő oldalán levő ablakot). Jean, hajtsd úgy, hogy utolérjük az előttünk robbogó kocsi!

forgalmáról. Feladott egyszerű levél 32540, ajánlott levél 2556, pénzes levél 978, kocsipostai szállítmány 1591 darab. — Leadott egyszerű levél 42230, ajánlott levél 8098, pénzes levél 1564, kocsipostai szállítmány 3810 darab. — Tovább rovatolt egyszerű levél 55400, ajánlott levél 5561, pénzes levél 1688, kocsipostai szállítmány 3471 darab. — Beérkezett postai megbízások darabszáma 72, összege 3098 frt 94 kr. — Postautalványok darabszáma 2126, befizetett összege 82721 frt 89 kr. — Póstaautalványok darabszáma 1662, kifizetett összege 44637 frt 97 kr. — Beérkezett utánvételes küldemény darabszáma 461, összege 5399 frt 98 kr. — Valóban nagy és nem könnyű szerrel legyőzhető forgalom, s elismerést érdemelnek a nagy munkával szemben aránylag csekély létszámú tisztviselők, kiknek a munkát éjjel nappal teljesíteniük kell, s kik minden csekélységért — mely esetleg önhibájuk és akaratauk nélkül — megessék, némely túlbuzgú és a lehetetlent is kívánó „adófizető polgártársak” részéről nagy hangon azonnal kérdőre vonatnak.

A megyék reformja. Azt hisszük, hogy már csak hetek vagy napok választanak el bennünket azon időponttól, a midőn a megyék reformjáról szóló nagyfontosságú törvényjavaslat az országgyűléshez benyújtani fog. A javaslat részleteit még nem ismerjük. Egyet azonban ma már pozitív biznysággal irhatunk. Azt, hogy azon feltevésünk, hogy a törvényjavaslat eddigi közigazgatási rendszerünkkel nem szakít, és hogy a tervezett reformok rendszer változás nélkül a jelenlegi törvény keretében beillesztett helyesbítésekből fognak állani, alapos értesüléseink szerint megfelel a valóságnak. És ez helyesen is van így. Mert közigazgatásunk fejlődésének folytonossága mellett a közviszonyokban bekövetkezett lényeges változások még nem öltöttek oly mérvet, melyek a jelenlegi rendszernek alapjaiban való teljes megváltoztatását, sőt, a mint az némely részről követeltetik, teljes felforgatását elengedhetlenül megkövetelnék, de igen is szükségessé tették azt, hogy — a mi különben már ezen javaslati tervezet megelőzőleg is történt — a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870: XLII. t. cz. több irányban póttalassék és helyesbítették.

Táncmulatság. Az eperjesi jogász-testület a városi nagyteremben 1885. évi december 5-én az akadémiai segély-egylet javára hangversenyyel összekötött táncmulatságot rendez. Rendező-bizottság: Aranyossy Béla, Haitsh Dezső, Herman Gyula, Hódy Pista, Hoffmann József, Kremer Gyula Nyékhegyi Lóthár, Petrik Igor, Semsey Rikárd, Tomesányi István. Belépti díj: személyenként 1 frt, karzati ülőhely 1 frt 50 kr., családjegy négy személyre 3 frt, öt személyre 4 frt. Jegyek előre válthatók: Zavatzky Sz. és Thrór Gy. urak kereskedéseiben. Kezdeté 7 órakor. Kéretnek a mélyen tisztelt hölgyek minél egyszerűbben megjelenni. Műsor: 1. „Ungarische Lustspiel-Ouverture.” Kéler Bélától, előadja a helybeli katonai zenekar. 2. „Magyar ábránd.” Siposs A.-tól; zongorán előadja Aranyossy Béla ur. 3. „Gabriel ariája” a „Nacht ager in Granada” cz. operából; zenekisérettel énekl mlzós Duka Róbertné úrnő. 4. „Magyar dalok” Czimbalmos és hegedűn előadják: Hedry Pista és Szalay Károly urak. 5. „Zeneszavallati humoreszk.” Zenekisérettel énekl Balpataky József ur. 6. „Heimliche Liebe.” Resch G.-tól, előadja a helybeli katonai zenekar.

Bucsu-estély. E hó 10-én távozott városunkból Wilkens őrnagy, házi ezredünk egyik törzstiszteje, ki az ezred főállása óta annak soraiban szolgált. Ezen alkalommal a közkedveltségben álló felebbvalónak őszinte tisztelői és távozásán mélyen bánkódó társai a sörház nagy termében fesztelen bucsuestélyt rendeztek, melyen az egész tisztikar — az ezredparancsnok kivételével — jelen volt.

Német színtársulat. Bauer E. német színtársulata e hó 19-én érkezik városunkba, s 21-én szándékozik „Der Verwünschte Prinz” című bohózzal, a mintegy 12 előadásból álló színi cyclust megkezdeni.

Elismerés. Bártfa város közgyűlése Klimkovszky Ernő városi tanácsosunknak elhunyt alkalmából, meleg szavakban emlékezett meg a boldogultnak közpolgári érdemeiről s az elhunyt iránt kegyeletének jegyzőkönyvileg is adott kifejezést.

A kiállítási 100,000 frtos főnyereményt. — Politzer Zsigmond bankár nyerte meg, aki a nyereményből 500 frtot adott annak a két kis fiúnak, kik a sorshuzásnál közreműködtek.

Az eperjesi r. kath. elemi iskola, — melynek építése annak idején annyit port vert fel — teljesen czélszerűnek bizonyult be, ugy külső kiállítása, mint belső berendezése tekintetében. A nagy áldozattal újja alakított iskola létesítése a r. k. iskolaszék érdemes tagjainak, de különösen annak elnöke Pletényi Endre apátplébánosnak és az iskola gondnoka Vilczek Kamilnak az érdeme.

A szűkeői út. Valahára meg lesznek téve ugy a közlekedés fontartása, mint a vizelárasztások megállása érdekében a kellő intézkedések. Ugyanis ez ideiglenes útnak kijavítására vonatkozó eljárás legközelebb meg fog indittatni, az árvizek lefolytatása céljából a töltésben három helyen nyílás hagyatik, a „Kellemes” nevű pataknek levezetésére pedig széles árok ásattott.

Rabok száma. Az eperjesi kir. ügyészség felügyelete alatti börtönben van jelenleg 84 férfi

és 12 nő jogerejűleg elítélve: 12 férfi mint felebezés alatti vizsgálati fogoly, 08 férfi és 2 nő, mint el nem itélt vizsgálati fogoly. Összesen 134 férfi és 14 nő.

A mi jeles régészünk, Myskovszky Viktor e nyár folytán ismét serényen működött a „Magyarország régi, építészeti emlékei” gyűjtésén. Legelőször is lerajzolta a kis-szebeni, XV. század elején épült és a XVI. században renovált gyönyörű, goth izlésű templomot, annak minden részletével együtt. — Sabina hercegnő (IV. Béla leánya) házat, — továbbá a héthársi templomot, érdekes sirmemlékeivel, — végre a palocsa vár romjait.

A bártfai vasut ügye. Mint tudjuk, e kérdés tanulmányozására egy, nagyobb számú tagból álló megyei bizottságunk kezébe van letéve. Ezen bizottságba: Rhody Alajos polgármester, Kaczvinsky Ede, Grúvald Ágoston, Markup Nándor városi képviselőket és Tomaschek Quirin ottani takarékpénztári igazgatót választotta illetve küldte ki. Az ügy jelenlegi stadiuma a következő. A hozzájárulási összeg az oderbergi vasutársaságnak csak akkor fog kiszolgáltatni Bártfa részéről, ha amaz a kérdéses vonalépítésére a végleges engedélyt megnyerte és az építkezést tényleg megkezdte, hasonlóképen eszükséges területek kisajátítására felajánlott 15 ezer frt mikénti fedezetet iránt is csak akkor fog a megkívánt határozat hozatni. Egyáltalán az ügy még csak a tanulmányozás legkezdetelegesebb stadiumában van s még abban sem történt megállapodás, legyen-e a tervezett vasut egyszerű vagy kettős vágányu? A kérdés megoldásának első s ugylátszik komoly akadálya abban rejlik, hogy az oderbergi vonattársaság e vasutnak nem tulajdonítja a maga álláspontjából ama fontosságot, az megénkire és kiválólag a Makoviczára és Bártfára bir. Nagyon magasra akarja szabni ama hozzájárulási összegeket, melyekkel az érdekelt községek, Bártfa város és a megye hozzájárulhat. No de azt hisszük, hogy kellő tapintat és szíves akarat mellett, sikerülni fog a vasuti bizottságnak az egyelőre legyőzhetlennek látszó akadályokon is diadalmaskodni.

A bártfai fürdő emelkedéséhez. Bártfa város megengedte, hogy dr. Varga Géza, Hunyad megye főorvosa a bártfai fürdőben és pedig a Kaczvinsky-féle villa átellenében a szokásos feltételek mellett egy új villát építsen. A ház és udvarhelyért évenként 6 kr., a többi területért 1¼ kr (minden negyedéltől) lesz fizetendő. Az épületnek 1886 június 30-ig késznek kell lennie. Ugyancsak megengedte a város, hogy br. Sternfeld Altréd, Hauser Ferenc és Kaczvinsky Béla fürdői házbirtokosok a házuk körül levő városi erdő területrészeket parkok gyanánt bérbe vegyék. Mindenesetre a legpraktikusabb mód arra nézve, hogy ez erdő mielőbb parkiroztassék.

Végtárgyalás. Koszturko István és Dávid János tudva azt, hogy Kirchmayer-Vilmos plavnicai birtokos családjával Budapesten tartózkodik, nevezett földbirtokos lakházában az ablak vasrácsotat feltörték, egy üvegtáblát szétfeszítettek s ekkép a szobába behatolván, ott a lámpát meggyújtották, s ugy ezen, mint más szobában néhány szekrényt felnyitottak, de azokban pénzt nem találván, a Wertheim-szekrényt akarták feltörni, de a cselédség által meglepetvén, elfogattak. — A kir tszék f. évi november 13-án tartott végtárgyalás alkalmával mindkét tettest a lopás büntetének kísérletében bűnösnek nyilvánította és Koszturko Istvánt mint értelmi bünszerzőt, 2½ évi fegyházra és 3 évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére, Dávid Jánost pedig 8 havi börtönre s ugyanily tartámu mellékbüntetésre ítélte. Vádlottak ezen ítéletet nem fellebeztek.

Megesipték. N.-Sároson történt, hogy mig a munkások a múmalomnál dolgoztak, Huszár János házában, azon lakáson, melyben 7 kőmives volt elszállásolva, az ajtózár lefeszítettett és különféle ruha és értékneműt elloptak. A gyauu Boesch József nevű egyénre esett, ki a lopás elkövetése előtti éjjel 10—11 óra közt azon ürügy alatt ment a károsultakhoz, hogy tőle krumplit vegyenek, s midőn elutasították, másodsor is visszajött, ezuttal gyufát kérve, de ezt sem kapván, fenyegető kifejezések között távozott. Midőn kérdőre vonatott, oda nyilatkozott, hogy a lopást el nem követhette, mert a jelzett időben unokatestvérénél volt s attól 7 óra tájban haza ment aludni. Minthogy állítása valótlannak bizonyult be, lopás gyanuja miatt le lett tartóztatva.

Szökött katona. Jakubesin György, ki a 67. sz. gyalogezred parancsnoksága által mint szökevény köröztetett, Amerikából, a hová munkakeresés céljából indult, e napokban hazajöven, a esendőrség által letartóztatott s az említett parancsnokságnak ki lett szolgáltatva.

Gyilkos anya. Dornics Veron. Ujakra való eseléd, az e f. hó 8-án szült törvénytelen leánygyermekét gyilkolta meg, és pedig úgy, hogy a baloldali nyakgödörén mintegy krajezárnyi nagyságu késszurást, illetve sebet ejtett. A gyermekgyilkost letartóztaták.

Katona szökevény. Kocsik András eperjesi születésű házi szolgál, ki f. é. október 1-én a 12-ik huszár ezredhez bevonult, e hó 1-én megszökött.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsh Lajos.**

